

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 1817 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 330 คน ครู จำนวน 1487 คน แบ่งตามโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 300 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์สัดส่วนร้อยละขั้นต่ำต่อขนาดประชากร (วิราพร พงศ์อาจารย์, 2542 : 72) คือ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 - 30 ต่อจำนวนประชากรเป็นร้อยละ

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 - 15 ต่อจำนวนประชากรเป็นพัน

กล่าวคือ ผู้วิจัยสุ่มผู้บริหาร 100 คน จากจำนวนผู้บริหารทั้งหมด 330 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และสุ่มครู 200 คน จากจำนวนครูทั้งหมด 1,487 คน คิดเป็นร้อยละ 12 โดยสุ่มจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 300 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง พิจารณาตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ใหญ่	7	114	35	760	100
กลาง	25	200	60	709	96
เล็ก	8	16	5	18	4
รวม	40	330	100	1487	200

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น

2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามที่ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบวัดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ด้วยวิธีของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ แล้วนำมาปรับปรุงเป็น 6 ระดับ โดย ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อ้างถึงใน ฤกษ์ชัย คุณูปการ, 2539 : 40) โดย 1) งามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู 2) งามความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู 3) งามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งเป็นบทบาทที่ได้มาจากการวิเคราะห์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม

เพื่อสร้างแบบสอบถาม บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี รายงานการวิจัย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รายละเอียด เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครู ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

3. ร่างแบบสอบถามความคิดเห็นตามขอบเขตที่กำหนดไว้ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

4. นำแบบสอบถามที่คณะกรรมการตรวจสอบแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาด้านเนื้อหาว่าเป็นบทบาทหน้าที่ที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว มาแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับ และรายด้าน นำแบบสอบถามที่ตอบแล้วมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธี หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.89 และได้ค่าความเชื่อมั่นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารเป็นรายด้านที่ 0.88 – 0.89 ค่าความเชื่อมั่นบทบาทหน้าที่ของครูเป็นรายด้านที่ 0.89 – 0.90

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา		ระดับความคิดเห็น					
		6	5	4	3	2	1
1	ด้านการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น						
	ผู้บริหารมีหน้าที่พัฒนาสาระหลักสูตรให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น						
2	ผู้บริหารมีหน้าที่ประสานภูมิปัญญาชาวบ้านและวิทยาการต่างๆในท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น						

บทบาทหน้าที่ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา		ระดับความคิดเห็น					
		6	5	4	3	2	1
1	ด้านการเตรียมการ						
	ครูต้องเตรียมพร้อมสำหรับการเป็นแหล่งความรู้ของผู้เรียน เช่น สามารถให้คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่ผู้เรียน						
2	ครูมีหน้าที่เตรียมข้อมูล ความรู้ สื่อการเรียนและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกศึกษาได้ด้วยตนเอง						

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดพิษณุโลก

2. ผู้วิจัย นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองจำนวน 300 ฉบับ ซึ่งเก็บรวบรวมคืนได้ 300 ฉบับคิดเป็น ร้อยละ 100 และแบบสอบถามทั้ง 300 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOW (Statistical Package for Social Science) โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยนำข้อมูลระดับความคิดเห็นมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในภาพรวมทุกด้าน จำแนกเป็นรายด้าน และเป็นรายข้อ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมทุกด้าน จำแนกเป็นรายด้าน และเป็นรายข้อ ตามสมมุติฐาน ข้อ 2 โดยหาค่าที่

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวม จำแนกเป็นรายด้านและเป็นรายข้อ ตามสมมุติฐาน ข้อ 3 โดยหาค่าที่

ตอนที่ 4 วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครู จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

การแปลผลระดับความคิดเห็น

เกณฑ์การวิเคราะห์เพื่อหาระดับความคิดเห็น แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ด้วยค่าเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงวัดดังนี้ (Daniel, 1991 : 7 อ้างถึงใน ล้วน - อังศนา สายยศ, 2538 : 182)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{6 - 1}{5} = 1$$

ได้เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น 5 ระดับ โดยหาค่าเฉลี่ยในภาพรวม เป็นรายด้าน และเป็นรายข้อ ดังนี้

5.01 – 6.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4.01 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
3.01 – 4.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2.01 – 3.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1.00 – 2.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการวิจัย ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีค่าตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOW (Statistical Package for Social Science) โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธี Alpha Coefficient ตามวิธีของ Cronbach

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามสมมติฐาน ข้อ 2, 3 ใช้สถิติค่า t - test